

Příběhy našich sousedů:

S Jarmilou Erbanovou od A až do Z

tým: Ondřej Bednárík, Vojta Deliř, Jan Hlavsa, Ondřej Chalupka, Šimon Kuchynka, Jana Roubová

**zleva: O. Chalupka, O. Bednárík, Jarmila Erbanová,
J. Hlavsa, Š. Kuchynka, V. Deliř, J. Roubová**

třída: sekunda (7.)

pedagog: Tereza Drápalová Šajtarová

Šimon Kuchynka: Paní Jarmila Erbanová za svobodna Šircová se narodila 1. dubna roku 1944, tedy v době, kdy ještě byla válka. Její tatínek byl lékař a maminka zůstávala doma, aby se postarala o domácnost.

Foto: Jarmila Erbanová (dětství)

JARMILA ERBANOVÁ

Největší problém byl sehnat jídlo, ale my jsme na tom byli dobře, protože tatínek jezdil po okolí a vždycky něco dostal. Byl to ovšem takový dobrák, že když přijel do chudé rodiny, tak co dostal tam i nechal.

Ondra Chalupka: Otec paní Erbanové měl být zapojen do odboje, ale nakonec od toho odstoupil, protože lékařů v té době bylo velmi málo. Pomáhal lidem 24. ročníku, kteří na práci do Německa nechtěli. Vymýšlel pro ně různé operace nebo jim dával ruce a nohy do sádry.

JARMILA ERBANOVÁ

Tatínek měl dokonce v nemocnici ve sklepě schovaného Žida a to bylo v této době nesmírně odvážné!

Foto: MuDr. Vladimír Širc s dcerami

Vojta Deliš: Avšak strýc paní Erbanové, architekt Josef Širc, který mimochodem navrhl Masarykův kulturní dům v Mělníku, se do odboje aktivně zapojil a za to byl poslán r. 1941 do rakouského koncentračního tábora Innsbruck.

Foto: Ing. arch. Josef Širc v Rakousku

JARMILA ERBANOVÁ

Ví se všeobecně, že v tom Rakousku byly ty koncentrační tábory, jestli se dá říct, tak lidštější.

Poněvadž Němci nebyli hloupí, využili ho na plánování nových budov koncentračního tábora a díky tomu si zachránil život.

Jan Hlavsa: Budoucí Jarmilin tchán, František Erban, byl členem partyzánské skupiny Národní mstitel, která spadala pod vojenskou odbojovou organizaci Obrana národa. Je také nositelem válečného kříže 1939, partyzánského odznaku, stříbrného řádu m. Mělníka nebo třeba pamětní medaile k 20. výročí osvobození. V budově Městského úřadu v Mělníce mu byla v roce 2015 odhalena pamětní deska k 70. výročí osvobození.

Ke konci války Němci prchali přes Mělník a měli v úmyslu shodit most a udělat si z Mělníka základnu.

Foto: MvDr. František Erban

JARMILA ERBANOVÁ

A doktor Erban vyjednával dlouze a těžce s tady tím vedoucím Němců, jmenoval se Richtr o klidném průběhu toho odchodu a průjezdu Němců na sever.

I přesto se na Vehlovicích Mělničtí pustili do nacistů a došlo ke krveprolití. Ačkoliv byl František Erban hlavní postavou mělnického odboje, nesmělo se o něm až do sametové revoluce mluvit. Bohužel se svého uznání nedožil.

Ondřej Bednárik: Avšak největší hrůzu zažil Mělník 9. května 1945. Celé město se sešlo na náměstí, protože se rozkřiklo, že přijedou spojenci, kteří město osvobodí, a všichni je šli vítat. Nebyla to pravda. Namísto toho na Mělník začaly padat bomby! To, kdo je shazoval, se nesmělo říkat. Byli to sovětské piloti. Rusové sice tvrdili, že bomby shazovali Němci, aby napáchali do svého konce co nejvíce škod. Spousta lidí se zachránila útekem do podzemí nebo do sklepů, ale mnoho jich přišlo o život.

JARMILA ERBANOVÁ

S maminkou jsme se zachránily úplně náhodou, protože jsme byly s mámou před domem, všichni se radovali z konce války a zedola šel pan cukrář Dědek, který také bydlel v té ulici. S mámou se zdravili a naštěstí seshora šel náš známý, tatínkův kamarád z veslování Dr. Kallmünzer, a maminka na něj volala: "Hele, Jirko, oni na nás něco házejí!" A on mě z toho kočárku popadl a říkal mámě: "Utíkej za barák!" Přesně když jsme doběhli, práskla bomba a cukrář dědek tam zahynul a my jsme se tímto náhodně zachránily.

Foto: Dům rodiny Šircovy po bombardování

Ondra Chalupka: Tatínek nepřišel pět dní z nemocnice domů, protože měl plno práce s ošetřováním zraněných. A do toho mu někdo řekl, že celá jeho rodina je mrtvá. Nebylo tomu tak, zachránili se úplně všichni! Po bombardování nemocnic, dokonce provedl asi 80 operací ve sklepě. Operoval Němce, Čechy, Rusy, prostě všechny, koho přivezli. Když prováděl zákrok u jednoho Rusa, druhý Rus mu držel pistoli u hlavy a říkal:

JARMILA ERBANOVÁ

A když ho nezachráníš, tak tě zastřelím.

Vladimír Širc měl být za vše odměněn medailí, ale on ji odmítl s tím, že se za to medaile nedávají.

Šimon Kuchynka: Bohužel brzy po skončení války zemřel a životem se musely protloukat samy s maminkou a sestrou.

Jana Roubová: Neměly to však jednoduché, protože maminka byla režimem pronásledovaná. V roce 1948, kdy komunisté získali absolutní moc, pomohla k útěku do emigrace dlouholetému rodinnému příteli - generálu Aloisi Liškovi.

Foto: generál Alois Liška

JARMILA ERBANOVÁ

Shodou okolností v tomto útěku mu pomáhala moje maminka, která ho část cesty vezla autem, čekala na něj, když utekl těm STBákům, maminku pak zavřeli a byla v devětačtyřicátým na Pankráci.

Tady Liškovi hrozila šibenice! Podobně jako Heliodoru Píkovi za to, že nebojoval na správné straně. Liška velel spojeneckým vojskům při obléhání francouzského města Dunkerque (Dankerk). Německá vojska složila kapitulaci do jeho rukou. Vlajka, která vlála nad Dunkerque, byla později uschovaná u Širců na půdě. Ležela tam 20 let, než ji předali příbuzným generála Lišky. Paní Šircová byla ve vazební věznici na Pankráci půl roku.

JARMILA ERBANOVÁ

Naštěstí ona měla výborného advokáta, který ji z toho vysekal. Stál hodně peněz. Když se vrátila, já jsem ji nepoznala, byla jsem malá, když přijela. Pes ji poznal, já ne.

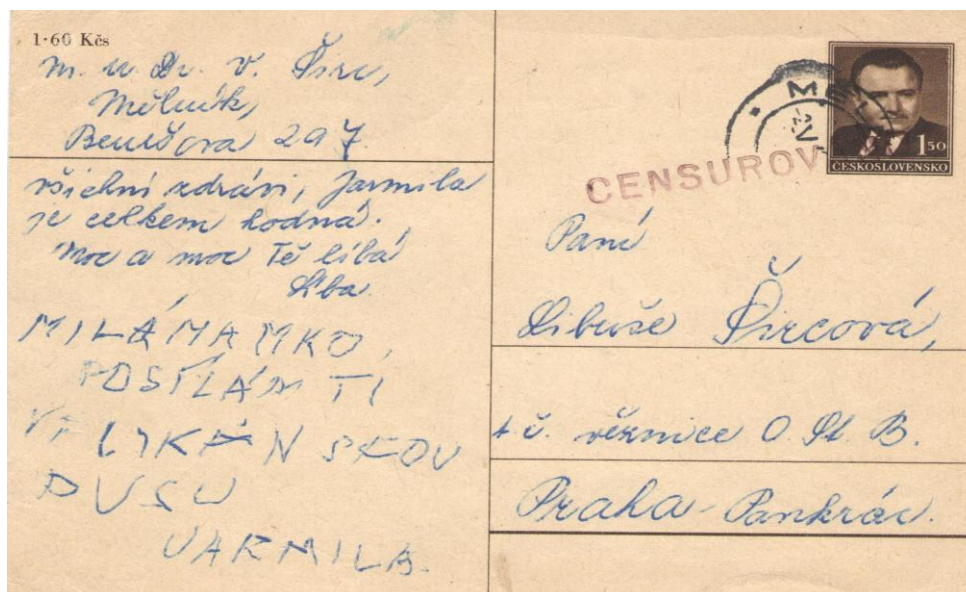

Foto: korespondenční lístek pro Libuši Širovou do vazební věznice

Většina lidí se na ně dívala skrze prsty. Po dobu vlády komunistického režimu se potýkaly s různými existenčními problémy. Maminka nemohla najít práci...

Foto: Libuše st., Libuše ml., Jarmila Širocovy

JARMILA ERBANOVÁ

Tehdy nešlo být nezaměstnaný, to byl trestný čin.

a paní Jarmila se nikdy nedostala na žádnou vysokou školu.

Vojta Deliš: Přestože si musely projít tolika problémy, po revoluci na Jarmilu Erbanovou čekala nová éra.

JARMILA ERBANOVÁ

Takhle když to líčím někomu, kdo to nezná, tak ono to vypadalo, jako když to byli těžcí zločinci, co? Ale to bylo tak něco absurdního.

Fotogalerie z projektu

Seznam literatury a pramenů

JAKL, Tomáš a Dalibor STÁTNÍK. *Květen 1945 na Mělnicku: České květnové povstání ve fotografii*. 1. Praha: Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2436-5.

VÁLKOVÁ, Veronika. *Dějepis 8: nejnovější dějiny*. 2. vydání. Praha: SPN, 2014. ISBN 978-80-7235-540-2.

Archiv Jarmily Erbanové

Nahrávka rozhovoru s Jarmilou Erbanovou. Mělník, 18. 03. 2016